

معرفی کتاب

تئوری انتخاب

● تألیف: ویلیام گلسر

● ترجمه: علی صاحبی

● انتشارات: سایه سخن

کتاب «تئوری انتخاب» یکی از کتاب‌های بسیار خوب و خواندنی در حوزه موفقیت است که توسط «ویلیام گلسر» روانپزشک نوشته شده است و خود او نیز برای اولین بار این تئوری را مطرح کرد. وی در این کتاب تأکید بسیار می‌کند که رفتار درونی ما بسیار در زندگی ما تأثیر گذار است و باید از رفتار رضایت‌بخش در زندگی خود استفاده کنیم. نامی که در ابتدا برای این کتاب در نظر گرفته شد «تئوری کنترل» بود که گلسر در سال ۱۹۹۶ نام این کتاب را به «تئوری انتخاب» تغییر داد.

تئوری انتخاب چیست؟

گلسر برای اولین بار این تئوری را مطرح کرد و معتقد بود که ذهن ما، بی‌وقفه ما را تشویق می‌کند که به رفع پنج نیاز موجود در ژن‌های خود بپردازیم؛ نیازهایی شامل عشق و تعلق داشتن، قدرت‌مند بودن، آزاد بودن، تفریح کردن و زنده ماندن. در اصل این تئوری ادعا می‌کند که برای تشویق‌ها و تنبیه‌ها انگیزه درونی داریم نه انگیزه بیرونی. طبق مفاهیم تئوری انتخاب، همه رفتارها هدفمند است. هر کاری که شما انجام می‌دهید بهترین تلاش شما برای آن چیزی که می‌خواهید در جا و مکان مشخص است. به دست آوردن آن چیزی که می‌خواهید تمام پنج نیاز شما را برآورده می‌کند و باعث می‌شود در تمامی کارهای شما نیز اثر گذار باشد.

تئوری انتخاب، جایگزین رفتارگرایی و سایر روانشناسی‌های کنترلی بیرونی است. نظریه انتخاب معتقد است ما توانایی این را داریم برای زندگی خود، انتخاب کنیم و کنترل کردن زندگی را نیز تمرین کنیم؛ به جای اینکه تشویق‌ها و تنبیه‌ها این موضوعات را در ما شکل دهد. این نظریه به ما می‌آموزد که بیشترین انگیزه ما در لحظه‌ای است که ما یک چیز را می‌خواهیم و در نتیجه باعث ایجاد و حفظ روابط مثبت ما با دیگران برای ایجاد یک دید مشترک می‌شود.

کتابخانه مرکزی سازمان تأمین اجتماعی به منظور کاربردی کردن و توسعه دانش تخصصی در حوزه رفاه و تأمین اجتماعی، معرفی منابع جدید اعم از کتب، طرح‌های پژوهشی، پایان‌نامه‌ورساله‌های جدید و مرتبط‌ادر دستور کار خود دارد. علاقمندان به تهیه این کتاب می‌توانند جهت مطالعه و امانت گرفتن این کتاب با تلفن ۶۶۵۷۰۱۳۷ داخلی ۲۰۱ کتابخانه مرکزی سازمان تأمین اجتماعی تماس بگیرند.

مهناز علی جانی
کارشناس ارشد و مسئول
کتابخانه مرکزی سازمان

گفت و گو

گفت و گو با مسعود فروتن، تهیه‌کننده و کارگردان باسابقه تلویزیون:

کسی سوژه کارگری به تلویزیون سفارش نمی‌دهد

در تولید آثار سینمایی و تلویزیونی همواره سوژه‌های گوناگون و مختلفی دست‌ما به تهیه‌کنندگان و کارگردانان قرار می‌گیرد که البته شرایط جامعه نیز در انتخاب این سوژه‌ها بسیار تأثیر گذار است. در انتخاب این سوژه‌ها برای نمونه می‌توان به جنگ، داستان‌های پلیسی، مسائل اجتماعی، سوژه‌های کمیک، طنز و... اشاره کرد. در این بین، اما سوژه‌سازی از کارگران و بازگویی مسائل و مشکلات آنان در آثار سینمایی و همچنین سریال‌های تلویزیونی این قشر عظیم از جامعه همواره کمتر از سوی تهیه‌کنندگان، کارگردانان و عوامل دست‌اندر کار نمایش کشور نسبت به سوژه‌های دیگر مورد توجه قرار گرفته و حضور کم‌رنگ و یا به نوعی عدم حضور این قشر از جامعه همواره در آثار سینمایی و سریال‌های تولیدی در ادوار مختلف احساس می‌شود. مسعود فروتن (متولد سال ۱۳۲۴ در آمل) نویسنده، مجری و کارگردان سینما، تلویزیون و رادیو جزو نخستین نسل فارغ‌التحصیلان کارگردانی تلویزیون، از «مدرسه عالی تلویزیون و سینما» در سال ۱۳۵۰ است. او بیش از چهار دهه است که به فعالیت سینمایی و تلویزیونی مشغول است و در کارنامه هنری اش، بیش از ۳۵۰ تله‌تئاتر و چندین فیلم و سریال دیده می‌شود. او مناسب‌ترین گزینه بود برای اینکه از وی بپرسیم چرا کارگران در آثار تلویزیونی ما حضوری مستمر و پویا ندارند؟

اعظم‌زنگی

روزنامه‌نگار

به نظر شما جایگاه کارگران در بخش سریال‌سازی تلویزیون و همچنین نوع نگاه دراماتیک به این قشر را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

ببینید در بحث نوع انتخاب یک سوژه خاص که مورد پسند همه عوامل نمایش مانند تهیه‌کننده، کارگردان و یا سفارش‌دهنده مانند صداوسیما باشد و در نهایت مورد پسند تماشاگر قرار گیرد، عوامل گوناگونی دخیل هستند. در این بین، انتخاب آن سوژه در دست سفارش‌دهنده آن کار است. به طور مثال، نیروی انتظامی سفارش ساخت یک سریال پلیسی - جنایی را به صداوسیما می‌دهد و صداوسیما نیز برای ساخت و تولید آن اثر، عوامل ساخت آن کار را انتخاب می‌کند و ساخت اثر آغاز می‌شود. ساخت و سفارش سریال‌های مذهبی نیز به همین صورت است و همچنین سفارش ساخت دیگر آثار، اما اینکه به پاسخ‌سوال شما برسیم که چرا ساخت آثاری در مورد کارگران و نوع انتخاب سوژه در زمینه کار و کارگر برای تولید آثار تلویزیونی بسیار کم است و یا اصل پر داختن به سوژه کارگری در آثار تولیدی وجود ندارد، به عدم سفارش ساخت این نوع آثار از سوی ارگانی خاص و یا سفارش‌دهنده‌ای که تولید اینگونه آثار را سفارش دهد (و همچنین فیلمسازی که این سوژه را دست‌ما به کار خود قرار دهد) باز می‌گردد.

بنابراین شما معتقدید در ساخت آثار تولیدی و سریال‌های تلویزیونی تا سفارش ساخت اثری در سوژه‌ای خاص نباشد، تولیدی صورت نمی‌گیرد؟

خیر، اینگونه نیست. صداوسیما در سال‌های محدودی دارد، اما ساخت پروژه‌های عظیم اکثر سفارشی است که از سوی ارگان‌ها و سازمان‌های مختلف به صداوسیما سفارش داده می‌شود؛ صداوسیما نیز ساخت آنها را تقبل می‌کند. در این بین، سریال‌هایی نیز توسط خودسازمان صداوسیما

نیز تولید می‌شود، اما پروژه‌های عظیمی نیست. همان‌طور که اشاره شد، سفارش ساخت پروژه‌های عظیم به تلویزیون از بیرون از سازمان صداوسیما و توسط ارگان‌ها و سازمان‌های مختلف در کشور صورت می‌گیرد.

شما به عنوان یک منتقد، نقش کارگران و به تصویر کشیدن مشکلات این قشر از جامعه در آثار تولیدی در ادوار مختلف در کشورمان را تا چه حد و چگونه ارزیابی می‌کنید؟

ببینید اگر بخواهیم در مورد نوع نگاه تهیه‌کنندگان و کارگردانان و سایر عوامل ساخت یک اثر در انتخاب سوژه کارگری و به تصویر کشیدن رنج، درد و مشکلات زندگی و کار سخت و طاقت‌فرسای این قشر از جامعه در ادوار مختلف بپردازیم، باید گفت در قبل از انقلاب به‌ویژه قبل از دوران دکتر مصدق، کارگران از شرایط بدی از سوی کارفرمایان خود بر خوردار بودند. حقوق آنان به طور کامل پرداخت نمی‌شد، مرخصی نداشتند، از خدمات درمانی بر خوردار نبودند، بازنشستگی برای آنان وجود نداشت و...

خودبود و خون کارگران اش را در شیشه می‌کرد، بنابه‌شور و شعارهای انقلابی در آن دوران به کارگر به کلی از بین رفت. سخنرانی‌های امام (ره) و نوع نگاه ویژه ایشان به کارگران و این قشر زحمتکش از جامعه سبب شد تا کارگران بیش از گذشته به کار خود دلگرم شوند و به کار خود همچنان با امید بیشتر ادامه دهند. با وقوع جنگ تحمیلی نیز برخی کارگران، کار خود و کارخانه‌ها را رها کرده و برای دفاع از کبان کشور به جبهه‌ها شتافتند. نوع نگاهی که در رژیم گذشته وجود داشت به کلی از بین رفت. اما این همه مسائل جامعه امروز ایران نبود. مشکلات کشاورزی، نبود امکانات در روستاها، نبود کار و مشکلاتی از این دست باعث شد تا روستاییان شغل کشاورزی خود را رها کرده به شهرها روانه شوند و شغل‌های کاذبی به وجود آید و حاشیه‌نشینی روبه افزایش رود که خود تبدیل به سوژه‌ای ناب برای نمایش شد که برای نمونه در این زمینه می‌توان به فیلم موفق «مسافران مهتاب» ساخته مهدی فخیم‌زاده اشاره کرد. همچنین با فشارهای استبداد جهانی و به‌ویژه در این چندین سال اخیر تحریم‌های ظالمانه به کارگران جامعه مافشارهای مضاعفی وارد کرد، اما این قشر عظیم و زحمتکش همچنان جای

خالی‌اش در هنر نمایش کشور کاملاً مشهود است. البته گاهی فیلم‌هایی با این سوژه ساخته می‌شود که برای نمونه در این زمینه نیز می‌توان به فیلم «کارگر ساده نیازمندیم» ساخته «منوچهر هادی» اشاره کرد؛ اما جادارد عوامل دست‌اندر کار هنر نمایش کشور به این قشر زحمتکش کشور بیش از گذشته توجه کرده و هنرمندان نیز در آثار خود گویای بازتاب زحمت و مشکلات آنان باشند.

به نظر شما، چرا مادر اکثر آثار نمایشی، کارگران را قشری زحمتکش و فقیرناب که همواره با مشکلات فراوانی دست‌وپنجه نرم می‌کنند و همیشه مورد ظلم و ستم واقع می‌شوند، می‌بینیم. آیا برای نشان دادن این قشر از جامعه، نوع و حالت دیگری جهت به تصویر کشیدن این قشر وجود ندارد؟ راهکار جایگزین شما در این زمینه چیست؟

ببینید برای نشان دادن و بیان مشکلات و نوع سبک زندگی قشری از جامعه، کارگردانان در آثار خود همیشه ویژگی‌های آن قشر را برای بیننده خود به نمایش می‌گذارند. به عنوان مثال، برای نشان دادن یک فرد ثروتمند، مرفه و متمول جامعه از خانه‌های آنجانی و اتومبیل‌های لوکس و نشان دادن یک زندگی لاکچری استفاده می‌کنند. عکس این قضیه نیز صادق است. یعنی برای نشان دادن گیر و گرفتاری‌های جامعه کارگری و مسائلی که این قشر از جامعه با آن درگیر است به ناچار مسائل و مشکلات آنان را به تصویر می‌کشند. البته این موضوع نه‌تنها در کشور مابله که در سایر نقاط دنیای نیز وجود دارد و به همین صورت است. به دلیل اینکه قشر کارگر به دلیل نوع و سبک زندگی همواره با مسائل و مشکلاتی درگیر است؛ بنابراین به ناچار همواره از سوی عوامل نمایش برای مخاطب به این صورت به تصویر کشیده می‌شود. یعنی فردی که مشکلات‌اش تمامی ندارد و تا می‌آید مشکل فعلی خود را حل‌وفصل کند، مشکلات دیگری برای او به‌وجود می‌آید و پایانی بر مشکلات او نمی‌توان تصور بود. راهکار آن هم این است که قشر کارگر مانند دیگر اقشار جامعه از امکانات و شرایطی برابر و یکسان بر خوردار شود و این نوع نگاه که همواره همه مشکلات برای اوست به کلی از بین برود. به امید آن روز.

